

CIO COUNCIL prezintă care este direcția

Informatica – cauză sau efect în politicile de conformitate?

Într-o lume în care totul se schimbă radical, cu o viteză din ce în ce mai mare, anumite întrebări rămân perene. O astfel de întrebare este cine a fost mai întâi, oul sau găina? Tehnologia informației a evoluat exponențial în ultimii 40 de ani. Am primit de curând o imagine cu încărcarea într-un avion, în urmă cu 40 de ani, a unui hard disk într-o cutie uriașă, de dimensiunea mai multor dulapuri, hard cu o capacitate de... 5 MB. Acum a devenit o obișnuință să avem în buzunar un dispozitiv cu capacitate de 5 GB.

Aceste schimbări radicale fac, de multe ori, să nu se înțeleagă rolul și locul informaticii în societate. Informatica trece curent de la faza de „vinovată de toate” la cea de regină unică, generatoare de dependență, ca apoi să redevină „vinovată”. Balansul este posibil deoarece lipsesc reperele, sistemele de referință.

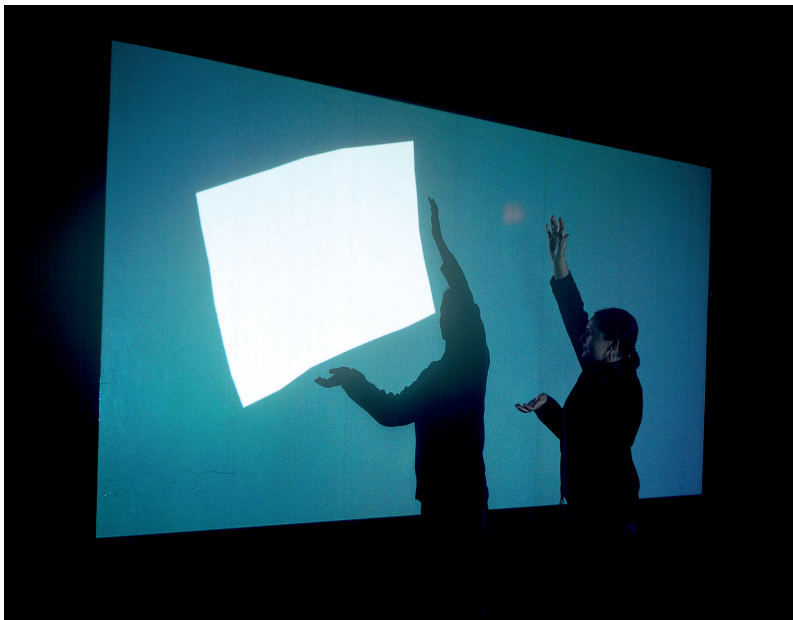
Privind la cadrul de reglementare, probabil avem unele din cele mai bune și mai complexe legi referitoare la acest domeniu. Din păcate, aplicarea lasă de dorit. Există legi pentru semnătura digitală, dar în continuare ștampilăm hârtiile. Avem sisteme de plată a impozitelor în mod electronic, dar nu există un sistem informatic centralizat unde să apară toate impozitele. Băncile ar trebui să se conecteze la toate primăriile pentru a le putea asigura clienților din toată țara un serviciu de plată electronică a impozitelor, în loc să se conecteze într-un singur punct central, care să colecteze toate informațiile. Dar, în același timp, avem și proiecte informatice la o primărie sau alta, ca fructele unui pom care, fiecare, stă pe o ramură, dar ramurile nu sunt toate pe aceeași tulpină.

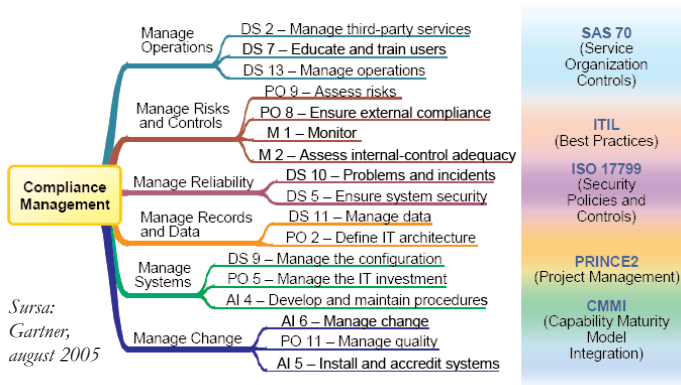
Avem reglementări care absolutizează rolul informaticii prin expresii de genul „sistemul informatic trebuie să facă...”. Dar ce este acest sistem? În spatele lui sunt oameni, pe mai multe nivele, cu atribuții diferite; normele nu pot da ordine unui sistem, ci

oamenilor, care trebuie să știe să le interpreteze, să le încadreze într-o cultură organizatorică și în politicile interne și apoi să stabilească ce să ceară sistemului respectiv. Orice companie are un model de guvernare prin care se iau decizii, care stabilește prioritățile, modul de aplicare, interpretarea anumitor reglementări. Cu ceva timp în urmă am auzit pe cineva spunând că sistemele informatice sunt cauza, iar efectul este că nu se obțin rezultatele scontate, deși aceste sisteme generau outputuri conform programării, fără erori. Numai că persoana respectivă viza alte rezultate fără să se adreseze însă celor care ar trebui să solicite modificarea – după părerea sa informaticienii sunt răspunzători că sistemul nu știe implicit totul și nu citește singur cerințele efemere ale unora sau altora. Aici intervin CIO COUNCIL și specialiștii IT, care au rolul de a prezenta modelele de guvernare din acest domeniu.

Este IT-ul cauză sau efect? Pentru a automatiza ceva trebuie să existe o decizie în cadrul guvernării corporatiste, în afara departamentului IT. Cei care o cer încep prin a pune mâna pe creion și pe hârtie și a specifica în scris ce doresc să automatizeze. Acel proiect merge apoi la informatician, care codează în limbaj specific ceea ce a fost pus pe hârtie. Dacă ai scris greșit sau incomplet, informatizarea va fi greșită și incompletă, dar vina nu e a programatorului. Ar fi vina lui doar dacă, atunci când transpune cerințele de pe hârtie, nu rezultă outputul cerut pentru anumite inputuri. Dar atât. Și aici intervin punctele de control la nivel corporatist, zonele de compliance și audit cu rol corectiv. Responsabilitățile IT-ului vin după aceea, de a asigura buna funcționare a acelei aplicații informatice, păstrarea constantă în timp a serviciului furnizat beneficiarului, în parametrii cantitativi și calitativi ceruți inițial, de a asigura confidențialitatea și securitatea operațiunilor, de a furniza informații din sisteme pe baza cărora să se facă analize, să pună la dispoziție date și informații etc.

De aici încolo putem nuanța mai mult. Tehnologia trebuie explicată, popularizată pentru a deveni afacere. IT-ul poate să creeze acel diferențiator de business decisiv pentru succesul unei companii. Ori să fie cauza neîmplinirii dacă nu reușește să stabilească un anumit nivel de încredere între beneficiarii interni și furnizor, el fiind în principal un furnizor de servicii. Trecerea de la stadiul de furnizor la cel de partener al zonei de business este momentul când IT-ul poate deveni cauza unor transformări fundamentale, pozitive. Dar acesta este un proces intern, organic, al companiei respective. Rolul extern al IT-ului, impactul social negativ pe care poate să-l aibă este la nivelul de operațiuni curente (neasigurarea furnizării de servicii în para-

metrii și cu controalele necesare). Dacă ne uităm peste ocean, reglementările SOX (Sarbanes-Oxley) au îndreptat atenția către sistemele IT, dar nu în sensul de panaceu universal, ci la nivel de controale interne. De asemenea, reglementările Basel II, referitoare la riscul operațional, dau o nouă importanță sistemelor IT, însă nu oricum, ci din punctul de vedere al guvernancei, al respectării stabilității, al monitorizării sistemelor și raportării stării de funcționare și de securitate a acestora.

În acest sens, pentru a implementa modele de guvernance în cadrul cărora IT-ul este o rezultantă, Gartner recomandă:

1. adoptarea unui cadru aferent guvernancei corporatiste care stabilește metode și responsabilități pentru implementarea și gestiunea acestor politici;
2. stabilirea unui consiliu de guvernance și compliance, a unui comitet de compliance, în bănci acesta fiind sub coordonarea unui Chief Risk Officer din divizia de Risk Management;
3. stabilirea punctelor de comunicare între auditorii interni și externi, prin intermediul comitetului de compliance;
4. stabilirea unui „Weather Bureau“ pentru necesitățile de compliance regulatorii, pentru a estima și a pregăti viitorul;

5. desemnarea unui IT Compliance Manager care are rolul de Project Manager în implementarea cerințelor pe baza specificațiilor și a solicitărilor comitetului de compliance și în îmbunătățirea programului de guvernance IT;
6. asigurarea conformității (compliance-ul) trebuie coordonată ca un program, nu ca un proiect. Programele de compliance eficiente acoperă 3 zone: suportul organizațional, metodologiile de control al proceselor și controlul de conținut. Numai în acest mod costurile vor putea fi controlate. Compliance-ul este mai mult un program de evitare a costurilor decât de îmbunătățire a proceselor de business, obiectivul fiind îmbunătățirea compliance-ului în mod pragmatic;
7. utilizarea de comparații și analize a celorlalți competitori de pe piață, pe baza metodologiilor publice de compliance referitoare la perfecționarea corporatistă și a guvernancei IT. Standardul COBIT este cel recunoscut și recomandat internațional, asigurând un mecanism de echilibrare a riscurilor IT și a beneficiilor;
8. utilizarea COBIT pentru a identifica diferențele; 17 procese controlate COBIT sunt recomandate a fi monitorizate și trebuie corelate cu alte metodologii de genul ITIL sau Prince2 pentru stabilirea proceselor efective (deoarece COBIT stabilește doar punctele de măsură, nu procesul în sine) conform figurii;
9. identificarea și utilizarea soluțiilor IT pentru automatizarea controalelor IT acolo unde este posibil și se justifică – compliance-ul nu înseamnă soluții IT 100%;
10. utilizarea principiilor de arhitectură moderne pentru a reduce numărul punctelor de control și costurile asociate.

Călin Rangu, PhD
vicepreședinte, CIO COUNCIL

Prima ediție a „Forecast Dinner Romania” Predicții despre viitorul economic al României

Chartered Financial Analyst (CFA) România și Finmedia au organizat la Crowne Plaza din București prima ediție a „Forecast Dinner Romania”.

Importanți reprezentanți ai mediului bancar, analiști financiari, oameni de afaceri, precum și oficiali ai administrației centrale și președinției au vorbit pe parcursul întâlnirii despre punctele slabe ale României și despre pericolele care pândesc economia națională, încercând, totodată, să schițeze câteva previziuni asupra șanselor și oportunităților de dezvoltare a țării noastre după momentul integrării în Uniunea Europeană.

Nitin Mehta, Managing Director la CFA Institute, și Jay Taparia, CFA și Managing Director la Sanskar Investments, au vorbit despre importanța predicțiilor în domeniul economic, subliniind dificultatea anticipării viitorului într-o economie emergentă ca cea a României.

În ediția următoare a revistei vom reveni cu un amplu material despre aceste evenimente.